

hodu zaplacených věřitelů a zřejmě zkrácení žalovaných ve stavu kridy a jest tudíž proti nim nicotnou. G-ův stav kridy byl prý znám jak dr. L-ovi, tak i žalobci i dr. W-ovi, zástupci K-ových, z vyrovnacího řízení. Ani tento odpůrčí nárok není však odůvodněn. Stav kridy, stav nezpůsobilosti uspokojiti všechny věřitele, nestačí totiž k odůvodnění odpůrčího nároku a úmyslu zkracovacího mimo konkurs (rozh. 5793 sb. n. s.). O zkrácení žalovaných nelze mluvit již z toho důvodu, že, jakmile první soud uznal pravost a splatnost pohledávky žalobcovy a jakmile důsledkem toho žalovaní podlehli s námitkou odporovatelnosti proti žalobcovu vkladu práva zástavního na realitu G-ovu v pořadí před hypotekární pohledávkou žalovaných, která důsledkem poznámky zamýšleného a pak i provedeného prodeje mlýnské reality G-ovy byla z pozemkové knihy vymazána, nelze již mluvit o zkrácení žalovaných napadeným ujednáním, že z tržové ceny mají dojiti uspokojení hypotekární věřitelé, neboť by, i kdyby nebylo došlo k tomuto assignačnímu ujednání, došel při rozvrhu nejvyššího podání docíleného v exekuční dražbě za mlýn G-ův, žalobce stejně částečného uspokojení své hypotekární pohledávky v pořadí přednějším než žalovaní, neboť žalobce má vloženo právo zástavní za svou úvěrovou pohledávku 60.000 Kč v pol. 154, a to v pořadí poznámky zadlužení C pol. 151, kdežto žalovaní si dali vložiti nyní již vymazané právo zástavní za svou pohledávku 11.500 Kč až v položce 159. Bylo by tedy i bez napadeného assignačního ujednání mezi G-em, žalobcem, dr. L-em a dr. W-em v zastoupení kupitelů K-ových marným uznání neúčinnosti zmíněné assignační úmluvy, když podle knihovního stavu by žalobce jako přednější hypotekární věřitel dosáhl uspokojení (byť i jen částečného) své pohledávky v pořadí přednějším, než žalovaní. Z tohoto důvodu bylo by též lhostejno, i kdyby byla hypotekární pohledávka žalobcova vložena bývala v pořadí poznámky zamýšleného zadlužení v pol. 138, jak mylně za to měl odvolací soud, neboť na nemožnosti dřívějšího uspokojení pohledávky žalovaných by se bylo tím nic nezměnilo. Z toho vidno, že neobstojí ani námitka odpůrčí učiněná v protokolu ze dne 24. června 1929, poněvadž údaje, kterými byla opodstatněna v řízení před soudem první stolice, nikterak nestačí k naplnění zákonných podmínek odpůrčího nároku mimo konkurs — i když bylo před tím o jmění G-ově zahájeno vyrovnací řízení. K údajům pozdějším však hleděti nelze.

Čís. 13267.

Zmaření výminky smluvní stranou, která v případě jejího splnění by byla povinna k plnění, se rovná samému splnění výminky.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, Rv I 1304/32.)

Žalující vodostavební společnost domáhala se na žalované obci zaplacení za vypracování projektu skupinového vodního díla. Ve sporu šlo o to, zda žalobní nárok je promlčen. Žaloba byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h o

d ů v o d ů :

Podle zjištění nižších soudů objednala žalovaná obec u žalobkyně v roce 1919 projekt stavby společného vodovodu pro obec za podmínek uvedených v protokole o zasedání obecního výboru ze dne 29. září 1919; žalobkyně tuto objednávku přijala a měla projekt již v roce 1920 zhotovený; žalovaná obec usnesla se v zasedání výboru dne 20. října 1921, že od provedení projektu společného vodovodu upouští, načež starosta obce dopisem ze dne 22. října 1921 žalobkyni o tom uvědomil s podotknutím, že se obec vzdává tohoto projektu jí do té doby žalobkyní nedodaného a že tím veškeré závazky, jež by jí podáním projektu vznikly, zanikají. Podle zadávacích podmínek nepříslušel žalobkyni nárok na odměnu za zhotovený projekt, jestliže žalovaná obec stavbu vodovodu do tří let po dodání projektu provede a tuto stavbu žalobkyni zadá; kdyby obec do tří let stavbu zadala jinému podnikateli, měla obec žalobkyni zaplatiti určitou odměnu v podmínkách blíže stanovenou do tří dnů po onom zadání. Kdyby stavba do tří let provedena nebyla, byla obec povinna žalobkyni polovici této odměny zaplatiti do osmi dnů po zadání stavby jinému podnikateli, kdyby dodatečně po uplynutí tříleté lhůty stavba zadána byla jinému podniku, než podniku žalobkyně. Z toho, co dosud uvedeno, je patrné, že podle vůle stran úplata za objednané dílo měla jen tehdy býti vyloučena, kdyby žalující straně byla bývala též zadána stavba vodovodu podle jejího vypracovaného projektu. Jinak byla jen splatnost odměny co do výše přesně stanovené odsunuta, a to pokud jde o polovici odměny, do tří let po dodání projektu žalované obci, a pokud jde o druhou polovici, na tu dobu, až obec po uplynutí tří roků zadá stavbu jinému podnikateli. Posléze dotčené obmezení (*dies incertus an, incertus quando*) jest pokládati za výminku (§ 704 obč. zák.). V souzeném případě zmařila žalovaná obec sama splnění výminky tím, že od smlouvy upustila, přijetí projektu výslovně odepřela a prohlásila, že se nepokládá smlouvou nadále za vázanou. Takové jednostranné upouštění od smlouvy nebylo podle zákona přípustné, a přičilo by se to zřejmě zásadám poctivosti právních styků, kdyby objednaný takovým libovolným postupem objednatelovým mohl býti připraven o ovoce své námahy a práce. Hledíc k vykládacím pravidlům smluv podle § 914 obč. zák., jest míti za to, že takové zmaření výminky smluvní stranou, která v případě jejího splnění by byla povinna k plnění, se rovná samému splnění výminky (viz i rozhodnutí bývalého Vídeňského nejvyššího soudního dvoru z 3. března 1919, Rep. 234 Gl. U. n. F. XVII 6838; viz též sb. n. s. 1660) a proto se mohla žalobkyně po prohlášení obce ihned na ní domáhati zaplacení druhé polovice odměny a nemusila nadále čekat, až snad obec změnila zamítavé stanovisko žalobkyni projevené, a projekt přece přijme a až snad se o zadání stavby usnese. Dospělost pohledávky nastala doručením dopisu ze dne 22. října 1921 žalující straně a promlčení nastalo podle § 1486 čís. 1 obč. zák. a § 1 zákona ze dne 26. března 1925 čís. 47 sb. z. a n. dnem 1. dubna 1928. Jelikož žaloba podána byla teprve 17. května 1930, tedy dávno po uplynutí promlčecí doby, je opodstatněn závěr odvolacího soudu, že tu nastalo promlčení zažalované pohledávky.